

Pere Vehí Propietari del bar Boia a Cadaqués

“Si no hi posem remei, Cadaqués morirà d'èxit”

ORÍGENS· Cadaquesenc i incansable promotor del seu poble, Pere Vehí explica que prové d'una família d'immigrants grecs, “grans emprenedors”
L'OMBRA DALINIANA· Autodidacte, s'ha convertit en un gran coneixedor de Dalí i de pintors, escriptors i músics diversos relacionats amb Cadaqués

Esteve Carrera
CADAQUÉS

Ens trobem al seu bar, el Boia, però per entrevistar Pere Vehí cal tenir temps i paciència, perquè hi ha mil coses que hi poden interferir: la gestió del bar, és clar, però també un veí que li porta un exemplar antic d'*En Patufet* en què hi ha una referència a Cadaqués i a Dalí. “Te'l dono a tu perquè així sé que no es perdrà”, diu el veí. També hi ha els clients per saludar, cadaquesencs de sempre o novinguts que s'hi han arrelat. Entremig, rep trucades d'algú que està preparant una nova publicació sobre Dalí amb referències a la pesca local, i ben segur que Vehí el pot ajudar.

Què té el bar Boia perquè hagi passat a ser declarat bé cultural d'interès local?

Crec que és perquè s'ha convertit en un referent local. En part, per la seva ubicació: s'ha dit que és l'atalaia, el primer local que es troba quan s'arriba a la platja. A partir d'aquí, esdevé un punt de trobada per on ha passat absolutament tothom. Hi ha tota una llista de persones que han estat clients habituals, des de Man Ray i Marcel Duchamp fins a Pla, Foix i músics diversos... No sols hi havia el Boia a Cadaqués, també el Melitón i el Marítim, però crec que aquest té una transcendència local i comarcal.

Com va començar tot?

El 1946, amb el meu avi, que va obrir una petita guingueta. El meu avi Alejandro Contos feia de tot en aquells anys. El 1967 van tenir la concessió administrativa de Costes. I encara som aquí.

Cadaquesencs d'origen grec?
Els meus besavis van arribar de

Grècia a mitjan segle XIX, amb quatre fills, i la meva besàvia embarassada del meu avi. Van arribar a l'Escala. Eren pescadors d'esponja, però l'esponja va agafar una malaltia i es va morir, i van haver d'emigrar pel Mediterrani o als Estats Units, a Florida. Eren grans emprenedors: van arribar a treballar al port de Barcelona, a Cadaqués, a Portvendres, força temps a Mallorca...

A què es dedicaven?

A desballestar vaixells enfonsats, a pescar corall, a fer treballs portuaris... Va arribar un moment que tenien 20 o 30 bussos treballant aquí. L'empresa va continuar fins als anys cinquanta. El corall, abans d'ells, es pescava amb estris i ferros; van modernitzar el sector i hi van aportar tecnologia. En tenim molta documentació: arxius del meu avi i del meu cosí, Constantí Contos, que té el restaurant Els Grecs a Cadaqués. N'estem preparant un llibre des del Boia, amb molta informació. Em motiva molt, mou uns sentiments, però també serà història de Cadaqués, de la pesca del corall.

Quants llibres ha publicat el Boia? També sou editors?

Hem publicat vuit o deu llibres; és una activitat “sense afany de lucre”. Els regalem a amics, coneguts i saludats, clients... També hem participat en projectes pilot de publicacions que es fan des de Cadaqués, sempre relacionats amb temes de Cadaqués. Hem de dir que acabem sent una casa d'edició, però nosaltres no som una editorial. A vegades en posem algun a la venda a la llibreria a Cadaqués, però no se n'ha fet distribució. Són edicions de 500 o 1.000 exemplars.

La popularitat de Cadaqués i la presència de personatges fa-

mosos en locals com el Boia es va disparar quan Dalí va posar Cadaqués en el mapa del món?

Jo crec que sí. A vegades a Cadaqués hi ha gent que sembla que es pensi que no deu res a Dalí. En la generació actual no passa tant, però en la meua tothom en rondava, de Dalí. A veure, l'entorn és molt maco, també al Port de la Selva, però una cosa no té res a veure amb l'altra. Aquest senyor de Portlligat alguna cosa hi té a veure, i molt, amb el que ha passat aquí. A partir dels seixanta, hi ha referències a Cadaqués de pintors, de músics, de gent del món de la medicina, d'actors, de celebritats diverses...

Quina relació hi ha entre el Boia i Dalí?

Als anys cinquanta, el meu avi Alejandro Contos, que feia de tot, tenia una “rubia”, un cotxe anglès amb caixa de fusta, i el portava a Portlligat i feia com de taxista de Dalí. El va acompanyar, per exemple, quan va anar a comprar una barca per a Gala. Tot això m'ho ha explicat gent de Cadaqués. Després també va renyir amb Dalí. Històries del poble...

I vostè com el va conèixer?

Podriem pensar que a Cadaqués Dalí era com un extraterrestre, un marcià. Doncs no: era una persona més. Jo no diré mai que era amic de Dalí ni de bon tros. Hi ha molta gent que ho diu i que hi posa més pa que formatge, i és il·lògic. Jo vaig tenir una relació molt especial sobretot amb l'entorn més proper de Dalí: el capità Moore, Enric Sabater, Robert Descharnes i Antonio Pitxot, quatre personatges que, d'una manera o d'una altra, sempre van ser al seu costat.

Venien al Boia?

De fet, els meus pares eren car-

Hiperactiu i multitasca. Porta un bar que ha estat declarat bé cultural d'interès local, i la primera feina del dia és al Boia: “És clar, és casa meua”, diu Pere Vehí. Però, a banda del bar, el seu dia és ple d'activitats: tancar la publicació d'un llibre, assessorar exposicions, arxivar documents relacionats amb Dalí i Cadaqués... Als 63 anys, ha fet mil coses (fins i tot ha estat pescador de corall) i en continua fent mil més. L'apassiona parlar de Dalí, però també de pesca, de pedra seca, de les oliveres de Cadaqués... “Soc dispers”, admet al final de la xerrada, quan veu que no hi cabrà pas tot, a l'entrevista. La foto és a la platja, a tocar de la terrassa del Boia i de l'estàtua del mestre de Portlligat. ■ LLUÍS SERRAT

nissers i la carn que menjaven a can Dalí venia de la carnisseria dels pares. A davant de la carnisseria, aquí al poble, hi havia el capità Moore fins a l'any 71, i al principi no tenia telèfon. Dalí en tenia; el meu pare i el meu oncle Joan, fotògraf, també, però en aquells anys només hi havia cent línies a Cadaqués i no hi havia espai per a més. El telèfon de casa seva era el telèfon del capità. Trucaven a la carnisseria i demanaven que el capità Moore truqués a can Dalí; era ell, no passa res... Jo era com una telefonista. A partir d'aquí, quan el capità Moore era aquí—passava l'any entre París, Nova York i Cadaqués—, a vegades jo l'acompanyava amb la barca quan anava a Portlligat; jo era un nen, era esporàdic. Pots ser quan més vegades el vaig veure va ser durant

l'època d'Enric Sabater. Ell, quan rebia algú que no coneixia Cadaqués, li deia: “Ves al Boia, pregunta per en Pere.” Llavors ell em deia que acompanyés aquella gent a Portlligat. Ara sembla molt fàcil, però abans només hi havia un cartell a l'entrada del poble que deia “Cadaqués”, i prou. Jo acompanya gent i després m'he donat de la transcendència que han tingut aquests personatges.

I a partir d'aquí vostè es converteix en un especialista en Dalí i es fa un tip de parlar del pintor. Això no ho dic mai, jo, que soc un especialista o un estudiós de Dalí. M'agrada parlar de Dalí amb gent que hi té interès. No amb curiosos que busquen anècdotes. M'hi vaig anar interessant també arran d'una amistat molt especial

interessada. No he cobrat mai ni un duro.

Va passar a interessar-se per l'art. De quantes exposicions s'ha fet càrrec?

De comissariades directament, quinze o vint; d'assessoraments, quinze o vint més; de col·laboracions, potser centenars. M'hi he interessat molt, però sempre en relació amb Cadaqués. He col·laborat en publicacions sobre Man Ray i Marcel Duchamp a Cadaqués. El 2004 em van nomenar comissari de l'Any Dalí a Cadaqués –crec que va tenir molt de ressò–, i a partir d'aquí vaig comissariar diverses exposicions.

Sobre Dalí, ja s'ha dit tot i ho sabem tot?

No s'ha dit res. S'ha dit molt, però és un personatge tan complex i tan enorme que hi ha feina per a deu generacions més, i anar estudiant.

Per cert, què opina sobre el cas de la presumpta filla de Dalí?

Ja vaig dir en aquell moment que, més que una exhumació, allò va ser una profanació. No en diré res més, no cal.

Tenint en compte que és el fill del camisser del poble, podríem dir que el seu recorregut no és l'habitual. S'ha format de manera autodidacta?

Del tot. Vaig estar cinc anys d'intern a La Salle a Figueres i un any a l'Institut Ramon Muntaner. Aquests són els meus estudis. Res més. Després vaig anar a aprendre anglès a Anglaterra, i a voltar. Em defenso, com diuen, "fins i tot per telèfon", en italià, francès i anglès, i una mica en alemany.

És indispensable en un bar, no?

El que vol tothom és ser un més. A Cadaqués crec que som una mica així. S'explica una anècdota de Kirk Douglas, que era client d'aquí, juntament amb Yul Brynner i Fernando Rey, quan van rodar *La luz del fin del mundo*. Es comenta que ell va dir que estava entusiasmat amb Cadaqués perquè ningú el molestava: és que Kirk Douglas no li importava un rave a ningú. Jo, que llavors era un nen, recordo que era un personatge simpàtic i encantador. Yul Brynner no va deixar bona imatge.

L'època d'or, quan va ser?

Als anys setanta i vuitanta. Jo la vaig viure molt, com una criatura. Aquí venia tothom: séiem aquí amb Pla, amb Foix... Jo era un nen de 15 o 18 anys, escoltava tothom. M'interessava.

Amb tants famosos que han passat pel Boia, a algun li prohibiria tornar-hi a entrar?

No. Només puc dir que, aquí al Boia, hi he vist seure les patums

de la música i de la pintura. He tingut un mínim de relació amb uns quants d'ells, però també he vist els tres personatges més gàngsters que hi ha hagut a Espanya en els últims 15 o 20 anys; no un, tres. No diré noms, però així ha sortit a la premsa.

Cadaqués continua sent tan autèntic com en l'època en què va començar aquesta fama?

Evidentment que no. Per a mi, Cadaqués ja no és Cadaqués. Si no hi posem remei, ens acabarem convertint, amb tots els respectes, en un Platja d'Aro o en un racó de Benidorm. Un gran excés porta per porta de locals, bars, restaurants... També tenim problemes de droga... No arribem als 3.000 habitants i tenim tres supermercats enormes. Necessitem un pla d'usos per determinar on volem anar, què fem, què necessitem... Això es podria convertir en Montmartre, on no viu ningú, no es pot ni caminar... Podríem morir d'èxit.

Però el Boia també ha evolucionat i a l'estiu és una cocteleria.

Sí, es va produir un canvi important el 2011. Quan arriba l'estiu, es muntan taules i cadires, i a la nit és una cocteleria del fill. Ell va treballar quatre temporades a El Bulli; va estudiar turisme. A l'hivern fa *consulting* de cocteleria. Això el va motivar d'una altra manera, treballa d'una altra manera. Les nits d'estiu és totalment un altre local i, quan es tanca la cocteleria, torna al bar de sempre. Una evolució, sí. Però, si no anem amb compte, es podria descontrolar.

La postal de Catalunya que és Cadaqués continua existint?

Soc molt crític; als setanta i als vuitanta es van tirar a terra moltes cases. S'han fet destruccions construint coses que no tenen res a veure amb Cadaqués. Es pot aturar, però cal anar amb compte.

A l'hivern tot està més tranquil, sense famosos i entre cadaquésens?

Tampoc hi ha tants famosos a l'estiu. N'hi ha, però passen desapercebuts. Qualsevol autor estranger que estigui presentant un llibre a Madrid o a Barcelona és fàcil que vingui a Cadaqués a conèixer la casa de Dalí, però potser fa un cafè i se'n va. També hi ha gent que s'hi arrela, que hi viu tot l'any. Poetes, escriptors, pintors, gent que viu anònimament..., tot i que ha canviat últimament.

Diuen que costa integrar-se a Cadaqués. És cert?

Si entres a l'ambient, és col·ludat. Però crec que la gent d'aquí no obrim la porta fàcilment. És que a Cadaqués s'hi ve, no s'hi passa com en altres poblacions de la costa. ■

El meu avi Alejandro Contos, d'una família d'immigrants grecs, va obrir una petita guingueta el 1946, i encara som aquí

amb Arturo Caminada, que va estar tota la vida allà, a Portlligat. Una vegada Arturo Caminada va portar Dalí amb el Cadillac al Boia i em va demanar que l'acompanyés amb la barca fins a una embarcació que fondejava a la badia. Va ser l'última vegada que Dalí va pujar a una barca i que va venir al Boia, l'any 79. Potser

Si no hi posem remei, ens acabarem convertint, amb tots els respectes, en una mena de Platja d'Aro o Benidorm

això em va moure alguna cosa.

I es va començar a documentar. A partir dels 17 anys, vaig començar a guardar articles, a comprar llibres, a col·leccionar fotos i documents que la gent em donava o que trobava en subhastes...

Quants volums té el seu arxiu?

Sobre Dalí s'han dit moltes coses, però és un personatge tan complex i tan enorme que hi ha feina per a deu generacions més

Potser té 3.000 o 4.000 llibres, manuscrits, fotografies, cartells, invitacions... Del món de la pintura, però també de la gastronomia, de la música... Només té una valor cultural, res d'econòmic. Ve gent a treballar aquí i col·laborem en multitud d'exposicions, fem assessorament... Però sempre d'una manera des-